

До Дня Державного

Прапора України

Державний архів Донецької області, 2018

Кожний народ має свою історію, свої історичні святині – герб, прапор, гімн. Символіка України дає уявлення про соціальні цінності державного ладу, формує уяву про боротьбу за самовизначення українського народу. Це – історичне надбання народу, частка його етнокультури.

Національним символом неподільної, унітарної та суверенної України є блакитно-жовте полотнище прапору. Однак, наш прапор не завжди мав такий вигляд. Його еволюція відображає багатовікові процеси розвитку України як держави, а українців – як нації.

Його нинішній вигляд визначено постановою Верховної Ради України від 28 січня 1992 року “Про Державний прапор України”. В ній зазначено, що Державний прапор України “являє собою прямокутне полотнище, яке складається з двох рівних за шириною горизонтально розташованих смуг: верхньої – синього кольору, нижньої – жовтого кольору, із співвідношенням ширини прапора до його довжини 2:3”. Ст. 20 Конституції України 1996 року остаточно затверджено вигляд Державного Прапора України.

ЕВОЛЮЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПРАПОРА

Історія нашого прапора починається ще з часів Київської Русі. Тоді прапори були здебільшого червоного кольору – найбільш зручного для передачі сигналу під час бою. Ці стяги були трикутно-клинової форми, на яких зображувалися князівські знаки.

Відомостей про них мало, проте відомо, що князь Володимир Великий мав власний герб – золотий тризуб на синьому фоні. Чи могло це слугувати концепцією майбутнього національного прапора?

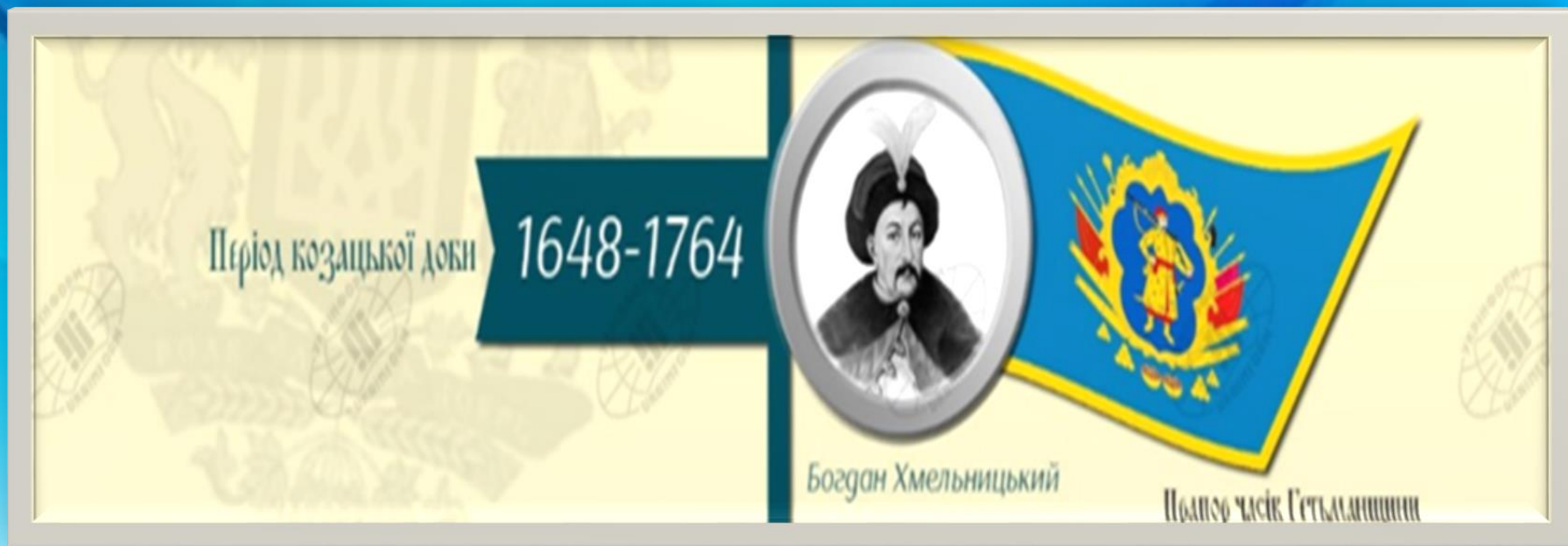
На це питання намагались знайти відповідь безліч істориків. Можливо, саме так воно і є, адже поєднання синього та жовтого кольорів в історії України ми зустрічаємо доволі часто.

Різноманіттям

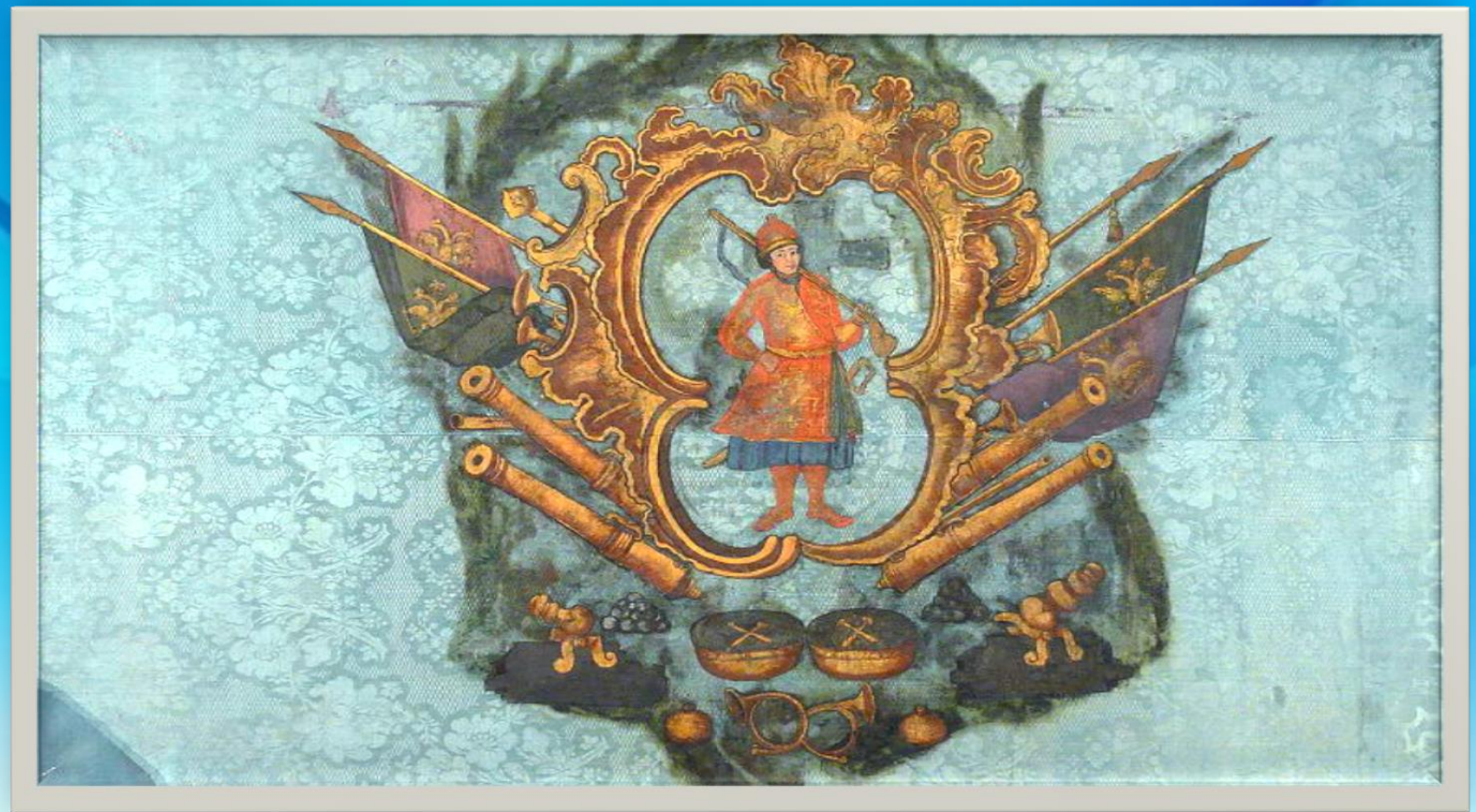
вражали прапори козацької держави XVII ст. : різні форми (прямокутні, трапецієподібні, з клинцями чи косицями), кольори (білі, червоні, малинові, блакитні) та емблеми (зображення святих, хрести, зірки тощо).

Певну одностайність прапори Гетьманської України отримали лише з середини XVIII ст.

Згідно з ордером гетьмана Кирила Розумовського від 8 березня 1755 р. на сотенних знаменах козацьких полків було усталено певні зображення і кольори: з одного боку – національний герб, з іншого – сотенний .

Лицьова сторона полкових і сотенних хоругв стала національною емблемою з зображенням козака у золотому чи жовтому щитовому полі на блакитному полотнищі, а зворотна – полковою чи сотенною емблемою відповідного кольору з встановленим зображенням.

Протягом 1918-1920 років в УНР (Українська Народна Республіка) кольори національного прапора було двічі перевернуто. Голова Центральної Ради Михайло Грушевський, будучи істориком, вивчив матеріал стосовно прапорів, які існували в Україні і прийшов до висновку, що в традиціях наших предків прапор повинен бути з блакитним фоном і золотим малюнком на ньому.

Таким і був перший варіант державного прапора, запропонований Грушевським – блакитне полотнище з жовто-золотими зірками на ньому. Кількість зірок мала відповідати числу українських земель, що об'єдналися в одну державу. Грушевський наполіг на тому, щоб жовтий колір, відповідно до канонів геральдики, розташовувався зверху.

За гетьмана Скоропадського український прапор виглядав наступним чином: блакитна смуга вгорі, а жовта – внизу. За однією з версій, Скоропадський був членом масонської ложі «Молода Україна», а згідно символіки «вільних каменярів» над світом панує «знак води».

В радянській Україні синьо-жовті кольори прапора були замінені яскраво червоним кольором.

14 березня 1990 року, через довгий проміжок часу, вперше український прапор знову замайорів в містечку Стрий.

*А потім – в
Тернополі, у
Львові, Івано-
Франківську,
Житомирі, Києві
також було
піднято наш
прапор.*

© Фото Едварда Ушневича.

23 серпня 1991 року група народних депутатів внесла синьо-жовтий український прапор у сесійний зал Верховної Ради. Саме цього дня - 23 серпня в 2004 році підписано Указ Президента України №987/2004 «Про День Державного Прапора України».

Цей прапор, як реліквія, зберігається в музеї Верховної Ради України.

Українська революція 2013 - 2014 років перетворила український прапор на символ боротьби українського народу за незалежність.

23-25 серпня 2015 року на Софійській площі у Києві відбулась виставка «Прапорів-реліквій». На ній представили понад 60 прапорів: бойових, волонтерських, з Національного музею історії.

Цей прапор встановлено 14 травня 2014 року нацгвардійцем Мирославом Гайем разом із десантником 95-ї окремої аеромобільної бригади Сергієм Шевчуком на верхівці 120-метрової телевізійної вежі на горі Карачун у м. Слов'янську Донецької області.

Обстрілами бойовиків вежу було зруйновано, але Мирослав, ризикуючи життям, знайшов серед уламків клаптик стяга і забрав його

Цей прапор був подарований солдатку 93 ОМБр Олександрку Куренку його другом перед відправкою в зону АТО.

Під час виходу з «Іловайського котла» 29 серпня 2014 року прапор був у військовій машині. Машина була обстріляна, двоє бійців загинуло, а інші пересіли на вцілілий автотранспорт 93-ї бригади. Понівечений прапор виявлено у згорілій машині ЗІА-131 пошуковою групою Місії «Евакуація 200» («Чорний тюльпан») під час розшуку загиблих українських вояків у вересні 2014 року.

Прапор 5-го дивізіону артилерійської розвідки 55-ї окремої артилерійської бригади.

Під цим стягом з липня 2014 року артилеристи виконували бойові завдання. Дивізіон неодноразово вступав в артилерійські дуелі з російськими військами, зокрема під Амвросіївкою та Іловайськом в серпні 2014, біля Авдіївки, Донецького аеропорту, Маріуполя, Волновахи. За мужність та героїзм 2 офіцери дивізіону нагороджені орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

Українці пишаються своїм прапором. Тому наш синьо-жовтий стяг побував у майже всіх куточках планети: в Антарктиді, на Евересті, на найвищому вулкані світу і навіть у космосі.

Український національно-державний прапор прийшов до серця нашого народу тернистими шляхами. У ньому втілені віковічні прагнення українців до миру, волі та незалежності рідної землі.

Державний прапор, як символ країни, є втіленням національної єдності, честі та гідності, традицій державотворення, історії та сьогодення. Український національний прапор має здатність кликати не тільки на урочисті мітинги і свята, а й на боротьбу за свободу і честь нації.

Це наш історичний дух, наша совість і наша незламність, це вічно жива пам'ять і вічна мрія нашого народу.